

NOTA BREU

Segona cita de *Dorcatoma (Dorcatoma) punctulata* Mulsant & Rey, 1864, per a la península Ibèrica (Coleoptera: Ptinidae: Dorcatominae)**Second record of *Dorcatoma (Dorcatoma) punctulata* Mulsant & Rey, 1864, for the Iberian Peninsula (Coleoptera: Ptinidae: Dorcatominae)**

Amador Viñolas*, Pedro Echave* & Sergi Trócoli*

* Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Laboratori de Natura. Col·lecció d'artròpodes. Passeig Picasso s/n. 08003 Barcelona. A/e: av.rodama@gmail.com

Rebut: 28.10.2014. Acceptat: 28.10.2014. Publicat: 29.12.2014

Viñolas (2013a, b, c) va realitzar la revisió de la subfamília Dorcatominae a la península Ibèrica i illes Balears, en la qual el gènere *Dorcatoma* Herbst, 1792 va passar de 4 espècies citades a la fauna ibèrica d'Espanol (1992) a 8; el gènere no té representants coneguts a les Balears. Viñolas & Recalde (2014) amplien l'àrea de distribució de diverses de les espècies, també citen per primer cop per a la Península *Dorcatoma (Dorcatoma) punctulata* Mulsant & Rey, 1864, localitzada al Tillar, serra de Prades (Tarragona) i actualitzen la clau específica del subgènere *Dorcatoma* a l'àrea peninsular.

De Catalunya només s'havia citat una espècie, *D. (Pilosodorcatoma) agenjoi* Espanol, 1978, de la serra de Prades (Rojals) (Viñolas, 2002), sent *D. (Dorcatoma) punctulata*

la segona coneguda, també de la serra de Prades (el Tillar). L'àmplia distribució europea d'aquesta última, assolint el sud de França i la seva captura a Tarragona feia suposar que es localitzaria en altres zones de Catalunya.

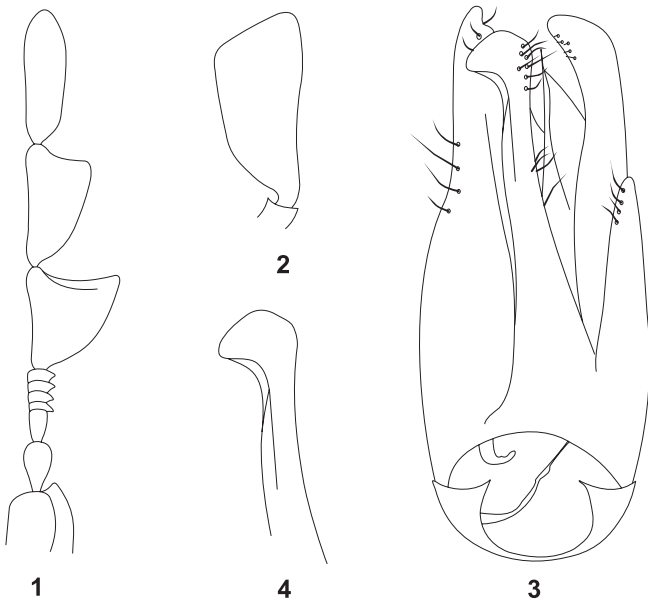
Des de l'any 2013 s'està realitzant un estudi sobre la biodiversitat de coleòpters al Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. L'any 2014 s'ha recollit una nombrosa sèrie d'exemplars de la família Ptinidae, que s'estan estudiant i que seran objecte d'una futura nota, però entre ells cal destacar l'espècie *D. (D.) punctulata*, ja que la seva localització en l'àrea del Parc representa la segona cita de l'espècie per a Catalunya i la península Ibèrica.

Dorcatoma (Dorcatoma) punctulata* Mulsant & Rey, 1864 (Figs. 1-4)*Material estudiat**

64 ex., etiquetats: «La Barata, Matadepera | Barcelona, 635 m | 31TDG1610, 3/9-IV-2014 | P. Echave leg.» «emergència d'un | *Fomitopsis pinicola* (Swart: Fr.) P., hoste de | *Pinus halepensis* Miller» «*Dorcatoma (Dorcatoma) punctulata* Mulsant & Rey, 1864 | A. Viñolas det. 2014». Depositats en les col·leccions dels autors i en la del Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Aquesta espècie ha estat recollida en *Fomes fomentarius* (L.) Fr. (bolet de soca) i en *Fomitopsis pinicola* (Swart: Fr.) P. Karsten (bolet d'esca marginat), ja que es atreta per l'olor que desprenen aquets bolets (Viñolas, 2013b). Els exemplars de La Barata s'han obtingut per emergència d'un *F. pinicola* hoste d'un *Pinus halepensis* Miller, mort. A Europa se la pot localitzar en diferents boscos de *Fagus sylvatica*, *Pinus* sp. i *Quercus* sp. associada als seus hostes.

Espècie descrita de França i coneguda de tota l'Europa i de la regió siberiana (Viñolas, 2013b). Com hem indicat, aquesta és la segona cita peninsular, i de moment només és coneguda de Catalunya (Barcelona i Tarragona).

Figures 1-4. *Dorcatoma (Dorcatoma) punctulata*: 1. antena del mascle; 2. últim artell dels palps maxil·lars; 3. eedeagus; 4. detall de la peça mitjana del eedeagus.

NOTA BREU

Agraïments

A Josep Torrentó del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, les facilitats ofertes per poder realitzar l'estudi sobre la biodiversitat de coleòpters en l'àrea del Parc. A Berta Caballero i a Glòria Masó, conservadores d'artròpodes del Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, l'haver pogut consultar els exemplars de la subfamília Dorcatominae de la col·lecció de Ptinidae de l'entitat.

Bibliografia

- ESPAÑOL, F. 1992. *Coleoptera, Anobiidae*. En: Fauna Ibérica, vol. 2, Ramos, M.A. et al. (eds.). Museo Nacional de Ciencias Naturales. CSIC. Madrid. 195 p.
- VIÑOLAS, A. 2002. Nova aportació al coneixement dels anòbids de la península Ibèrica (Coleoptera: Anobiidae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 70: 73-77.
- VIÑOLAS, A. 2013a. Els Dorcatominae de la península Ibèrica i illes Balears. 1a nota. Els gèneres *Caenocara* C.G. Thomson, 1859, *Calymmaderus* Solier, 1849 i *Mizodorcatoma* Hayashi, 1955 (Coleoptera: Ptinidae). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 76 (2012): 117-132.
- VIÑOLAS, A. 2013b. Els Dorcatominae de la península Ibèrica i illes Balears. 2a nota. El gènere *Dorcatoma* Herbst, 1792. (Coleoptera: Ptinidae). *Orsis*, 27: 7-28.
- VIÑOLAS, A. 2013c. Els Dorcatominae de la península Ibèrica i illes Balears. 3a nota. El gènere *Stagetus* Wollaston, 1861, amb la descripció de *S. confusus* n. sp. (Coleoptera: Ptinidae). *Orsis*, 27: 95-121.
- VIÑOLAS, A. & RECALDE, J.I. 2014. *Dorcatoma* (*Dorcatoma*) *punctulata* Mulsant & Rey, 1864 nova per a la península Ibèrica i confirmació de la presència de *D. (Pilosodorcatoma) substriata* Hummel, 1829 (Coleoptera: Ptinidae: Dorcatominae). *Orsis*, 28: 97-104.